

2017-093

Archeologienota Mol Leeuwerikheide

Programma van Maatregelen

Bert ACKE, Maarten BRACKE en Kris VAN QUATHEN

7-7-2017

1. Gemotiveerd advies

De archeologienota kadert in het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013. Naar aanleiding van een geplande aanvraag voor een verkavelingsvergunning te Mol Leeuwerikheide, waarbij de totale oppervlakte van de betrokken percelen 3000m² of meer bedraagt, dient de initiatiefnemer een archeologienota toe te voegen aan de vergunningsaanvraag. De archeologienota dient opgemaakt te worden onder supervisie van een erkend archeoloog.

Het terrein bevindt zich ter hoogte van de Leeuwerikheide nr. 36 in de gemeente Mol (provincie Antwerpen). Het terrein, aangegeven als woonparkgebied, heeft een oppervlakte van ca. 15129m², ingedeeld in één groot perceel. Het plangebied heeft een breedte van ca. 98m in het noorden en 78m in het zuiden. De lengte bedraagt ca. 170m. Momenteel bevindt zich op het terrein een woning van 580m². De rest van het terrein is ingenomen door bos (populieren en vliegden). Vanuit de zuidoostelijke hoek stroomt de Lauwbeek langs de oostelijke grens om kort achter de bestaande woning af te draaien naar het noordwesten en westen toe. De beek is een gegraven beekje uit de jaren 1950 en verbindt het Kanaal van Beverlo in het oosten met het Kanaal Dessel-Kwaadmechelen in het westen. Kadastraal is het terrein terug te vinden op: Mol, afdeling 1, sectie G, perceel 1098T2 (perceel) en 1098S2 (bestaande woning).

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig waarbij alle relevante en beschikbare bronnen teruggevonden werden en geraadpleegd. Sinds de oudste beschikbare en betrouwbare kaart, de Ferrariskaart uit ca. 1777, wordt het plangebied aangeduid als heide, gelegen binnen een landelijke omgeving. Bewoning komt in de directe omgeving niet voor, met uitzondering van de Wezelse hoeve in het zuiden. In de 2de helft van de 20ste eeuw geraakt de omgeving rond het plangebied meer bebouwd, hoewel nog slechts verspreid. Het plangebied lijkt de laatste 250 jaar geen diepgaande verstoring te hebben gekend. Er zijn dus geen redenen om aan te nemen dat eventuele archeologische niveaus niet bewaard zullen zijn. Hoe de site er uitzag voor 1777 kon niet achterhaald worden.

De bodemgesteldheid (matig natte zandgronden met podzolen en landduinen) en de topografische ligging (nabij de Molse en Scheppelijke Nete) kunnen in het verleden aantrekkingspolen geweest zijn voor menselijke aanwezigheid (bewoning, ambachten, begraving, ...).

De regio rond het plangebied is archeologisch nog niet goed gekend is. Er hebben nog geen archeologische opgravingen plaatsgevonden, met uitzondering van enkele oppervlakteprospecties, één vooronderzoek in de vorm van proefsleuven en landschappelijke boringen en één vooronderzoek in de vorm van landschappelijke boringen. Deze laatste leverden geen noemenswaardige resultaten op. De gegevens op de Centrale Archeologisch Inventaris geven aan dat de omgeving van de Molse en Scheppelijke Nete reeds in de steentijden werd gefrequentieerd. De overige CAI locaties tonen aan dat het landschap vooral vanaf de postmiddeleeuwen in gebruik werd genomen, en dat het werd gedomineerd door pachthoven, onder andere van de Abdij van Postel. Het gebrek aan archeologisch onderzoek in de regio zorgt er echter voor dat er maar heel weinig info gekend is hoe het landgebruik en de bewoning is geëvolueerd in het verleden. De gegevens tonen aan dat het projectgebied een zekere archeologische verwachting heeft. Het ontbreken van gekende archeologische sites heeft te maken met het ontbreken van systematisch archeologisch onderzoek in de regio, en betekent niet

dat er geen sites (behalve de gekende steentijdsites op de landduin en verspreide postmiddeleeuwse indicatoren) aanwezig kunnen zijn. Sites uit de metaaltijden, Romeinse periode en/of middeleeuwen zijn, gezien de landschappelijke ligging en bodemgesteldheid, zeker niet uit te sluiten. Er hebben geen gekende diepgaande verstoringen plaatsgevonden op de site.

Er kan vanuit gegaan worden dat het archeologisch bodemarchief slechts gedeeltelijk bedreigd wordt ter hoogte van de drie geplande woonkavels, respectievelijk elk maximaal 620m². Het gebied ligt in een woonparkgebied waardoor de aanwezig bomen, met uitzondering van deze ter hoogte van de woonkavels, dienen behouden te blijven.

Wanneer de oppervlakte van de geplande werken echter in acht wordt genomen, dan valt op dat dit een kleine verkaveling betreft. De kleine oppervlakte van de woonblokken, elk ca. 620m², binnen de drie deelzones in acht genomen, lijkt een verder archeologisch vooronderzoek op deze site niet aan te raden. Het overgrote deel van het gebied, ca. 13240m², kan bovendien *in situ* behouden blijven. Als er een site aanwezig zou zijn, dan zou deze maar deels worden aangesneden en zou het onderzoek ervan meer vragen oproepen dan beantwoorden. De kosten-baten analyse zou in dit geval negatief uitdraaien. **Om die reden wordt er, ondanks het eventuele archeologische potentieel, geen verder onderzoek geadviseerd. Er dient dus geen programma van maatregelen voor verder archeologisch onderzoek opgesteld te worden. Wel wordt gewezen op de wettelijke verplichting om bij aantreffen van archeologisch sporen/vondsten tijdens werken, dit te melden aan Onroerend Erfgoed¹.**

---

¹ Zie artikel 5.1.4. van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 5.1. van het Onroerenderfgoedbesluit.